

DIGESTIVSALVA, dijästivsällva, f. 1. (med.) Salva, som begagnas, för att befodra matsmältningen, och hvaruti terpenin är hufvudingrediensen.

DIGESTOR, dijäststarr, m. 3. Se *Papins gryta*.

DIGIFNING, f. 2. Handlingen, då man ger di.

DIGIFVANDE, n. 4. Se *Digifning*. — *Adj.* 1. Som ger di. *D. moder, qvinna*.

DIGITAL, digital'n, n. 3. sing. (kem.) Ett bittert, narkotiskt extraktivämne i örten *Digitalis purpurea*.

DIGLYF, -y'f, m. 3. (byggn.k.) Konsol ell. kragsen, med tvänne rämlade lister. [*Diglyph.*]

DIGNA, v. n. 1. 1) Nedfalla af maktlöshet. *D. under bördan. D. ned, se Neddigna*. — *Syn.* Se *Falla*. — 2) (fig.) Uppgifvas, blifva alldeles uttrötad, tillintetgjord. *D. under bördan af sorg, bekymmer, arbete*. — *Syn.* Se *Utmattas*.

DIGNANDE, n. 4. Nedfallande af trötthet, af vanmakt.

DIGNITET, diggnitet, f. 3. (räknek.) Produkt af ett med sig sjelft ett visst antal gånger multiplicerad tal. *Andra d-en af ett tal är dess quadrat, tredje d-en dess biquadrat*, o. s. v.

DIGNITÄR, diggnitär, m. 3. Person, som bekläder en hög värdighet i statens eller kyrkans tjänst.

DIGRESSION, digrasschön, f. 3. 1) Äfvikelse från hufvudämnet i tal eller skrift. — 2) (astron.) Den vinkel, som bildas utaf afståndet emellan solen samt planeterna Mercurius och Venus, sedda från jorden.

DIGRIS, m. 2. Gris, som ännu diar, icke blifvit afvand ifrån spenarna.

DIHORN, n. 3. Ett slags kär, som begagnas för små barn, bestående af ett urhålladt horn, som i ena ändan slutas med ett litet rör, hvarvid en genomborrad skinnlapp är fästad, genom hvilken barnet suger i sig den i hornet hällda mjölken.

DIJAMB, -jämmb, m. 3. (pros.) Versfot af fyra stafvelser, af hvilka den första och tredje äro korta, den andra och fjerde långa (---).

DIKA, v. a. o. n. 1. Gräva fortlöpande, i allmänhet lika djupa och breda fördjupningar i marken, till aflopp för vatten. *D. en åker. D. utmed väg. D. af, út, se Afdika, Utdika*.

DIKALF, m. 2. pl. — *kalfvar*. Kalf, som ännu diar, icke blifvit afvand ifrån spenarna.

DIKANDE, n. 4. Se *Dikning*.

DIKARE, m. 3. Arbetare, som gräfver diken genom åker, vid väg, o. s. v.)

DIKE, n. 4. Gräfd, mer eller mindre djup och bred, fortlöpande fördjupning i marken, vanligtvis för vattnets aflopp, t. ex. på åker, vid väg, o. s. v., men äfven som inhägnad, då likväl *Graf* är den riktigare benämningen. *Gräfsa d-n genom åker, äng, vid väg, o. s. v. Gräfsa stora d-n genom ett moras, för att utdika vattnet derur. Täckta d-n, åkerdiken, som blifvit öfvertäckta, så att de icke synas på åkern. Bildar sammansättningarna Afstoppsdike, Åkerdike, Ångsdike, m. fl. — Ss. D-sgräfning, -sgräfsare, -skant*.

Anm. Emellan *Dike* och *Graf* är den skillnad, att det förra är grundare och smalare, den sednare djupare och bredare, samt begagnad för flera ändamål, såsom vid fästningar, o. s. v. Jfr. *Graf*.

DIKESMOSSA, f. 1. (bot.) Ett moss-slägte. Fissidens.

DIKNING, f. 2. Ett dikes eller dikens grävande. *Åkerns d. Genom d. afledes vattnet*.

DIKOTYLEDON, dikåtyledón, m. 3. (bot.) Växt med två hjertblad.

DIKT, f. 3. 1) Alster af diktkonsten, diktad berättelse, skaldestycke. *En episk, lyrisk, dramatisk D. Wielands d-er*. — *Syn.* Se *Skaldestycke*. — 2) Skaldekonst. Brukas i denna bem. aldrig utom i bestämd form, och i högre stil. *D-ens gyllne svan*. — *Syn.* Se *Skaldekonst*. — 3) Uppdiktadt tal, diktad förevändning, lögn, osanning. *Han sade mig, att herr N. var död, men det var en ren d.* — *Syn.* Se *Lögn*.

DIKT, adv. (t. *dicht*; sjöt.) Tätt. *Segla d. till vinden, (tätt bidevind, dock så, att seglen förblifva fulla*.

DIKTA, v. a. 1. I. 1) I tal eller skrift framställa ideala skapelser af inbillningskraften. *D. en berättelse, en roman, ett skaldestycke. D. vers*. — 2) Uppfinna en osanning, en lögn. *Han ljuger: alltihop det der, som han berättar, har han d-t. D. ihóp, på, úpp, se Hopdikta, &c.* — *Syn.* *Hopdikta, Uppdikta, Ljuga ihóp, Hopsmida*.

DIKTA, v. a. 1. II. (sjöt.) Fylla nåten emellan bordläggningsplankorna med dref och sedermera betäcka dem med smält beck.

DIKTAD, a. 2. (egentl. part. pass. af *Dikta*, I.) 1) Genom inbillningskraften frambringad och i tal eller skrift framställd. *D. berättelse*. — 2) Som endast har sin tillvaro i inbillningen, inbillad. *D-e väsenden*. — 3) Uppdiktad, lögnaktig. *En d. förevändning*. — *Syn.* Se *Falsk*.

DIKTAL, diktál, m. 3. Förvrängning af *Dykald*; se d. o.

DIKTAMEN, diktámänn, n. pl. — *mina*. (lat.) 1) Förestafning af hvad som någon skall skriva. *Skrifva efter d. D. till protokollet*. Skrifves äfv. *Dictamen*. — *Syn.* *Dikterande, Diktering*. — 2) Hvad som blifvit skrifvet efter förestafning.

DIKTAN, f. sing. indef. Förekommer endast i uttrycket *D. och traktan*, sträfvande, bemödande. *All hans d. och traktan går ut på att blifva rik*.

DIKTANDE, n. 4. Handlingen, då man diktar (för begge verberna).

DIKTARE, m. 3. 1) (sällan brukl.) En, som diktar ihop, uppdiktar (osanningar, o. s. v.). — *Syn.* Se *Lögnare*. — 2) Se *Skald*. — 3) (sjöt.) En, som diktar (se *Dikta*, II.).

DIKTATOR, diktátör, m. 3. (uttalas i plur. — örär) (lat.) 1) (hos Romarne) Person, som, då någon svår fara hotade republiken, bekläddes med högsta makten, den han då ägde att oinskränkt utöfva för någon viss tid. — 2) (fig.) Styresman för ett samhälle, beklädd med oinskränkt makt. — 3) Titel, som i sednare tider styresmän i vissa stater och vid vissa tillfällen antagit. *Dr. Francia, Paraguays styresman, kallade sig D.* [Dict —.]

DIKTATORISK, a. 2. 1) Som tillhör, har afseende på diktaturen. — 2) Oinskränkt befalande, herrskande; egenmäktig. [Dict —.]

DIKTATUR, --ür, f. 5. 1) En diktators embete. — 2) Tiden, hvarunder en diktator beklädd sitt embete. [Dict —.]

DIKTERA, v. a. 1. 1) Föresäga, förestafva någon, hvad han skall skriva. *D. något för någon. D. till protokollet*, något, som skall föras till protokollet, — 2) (fig.) a) Föreskrifva. *D. laggar för någon*. — *Syn.* Se *Föreskrifva*. — b) Ingilfa. *Kärleken har d-t detta bref*. — *Syn.* Se *Ingilfa*. — *Dikterande*, n. 4. o. *Diktering*, f. 2. [Dict —.]